

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αριστοτέλους 22, 546 23
τηλ.221-127, 270-968
fax.263-139

Θεσσαλονίκη 3-4-2002
Αριθ.πρωτ.:178

**ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ
ΠΡΟΣ
ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ**

Σας διαβιβάζουμε το υπ' αριθμ.πρωτ.1016459/267/Τ.&Ε.Φ./ΠΟΛ.1069/
18-2-2002 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών, με θέμα: Κοινοποίηση
διατάξεων της από 21-12-2001 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου του
Προέδρου της Δημοκρατίας και παροχή οδηγιών, για να λάβετε γνώση.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς

Ο Πρόεδρος

Ε. Σαρρής

Η Γεν. Γραμματέας

Ι. Χρυσάλα-Μπιλίση

Δ-2
21-3-2002

Αριθ. Πρωτ. 178
21 / 3 / 2002

ΕΕ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΛΩΝ & ΕΙΔ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ Α

Αθήνα 18 Φεβρουαρίου 2002

Αριθ. Πρωτ. 1016459/267/Τ.&Ε.Φ.
ΠΟΛ. 1069

Ταχ. Δ/ση: Σίνα 2-4
Ταχ. Κώδικας: 10672-ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες:
Τηλέφωνο: 0103642922
FAX: 0103642251

ΠΡΟΣ: Όπως ο πίνακας αποδεκτών

ΘΕΜΑ: «Κοινοποίηση διατάξεων της από 21-12-2001 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου του Προέδρου της Δημοκρατίας και παροχή οδηγιών».

Σε συνέχεια των εγκυκλίων μας 1113016/1538/7-12-2001 (ΠΟΛ 1281), 1115188/1593/17-12-2001 (ΠΟΛ 1290) και 1117126/1656/24-12-2001 (ΠΟΛ 1381), κοινοποιούμε κατωτέρω, τις διατάξεις των άρθρων 2, παρ. 1, 2, 3 και 4 και 3 της από 21-12-2001 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου του Προέδρου της Δημοκρατίας «Αρμοδιότητα των δικαστηρίων σε υποθέσεις αναγκαστικών απαλλοτριώσεων, φορολογικές και τελωνειακές ρυθμίσεις» (ΦΕΚ Α 288) και παρέχομε οδηγίες για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή τους.

ΓΕΝΙΚΑ.

Με τις κοινοποιούμενες διατάξεις, οι οποίες ισχύουν από 1-1-2002, γίνονται οι κατωτέρω ρυθμίσεις:

1. Καταργούνται τα τέλη χαρτοσήμου που επιβάλλονται στις κατωτέρω περιπτώσεις:

α) στις εξοφλήσεις κάθε είδους αποδοχών από μίσθωση εργασίας για απασχόληση με οποιαδήποτε μορφή και οπωσδήποτε αμειβόμενη, περιλαμβανομένων και των εκτός έδρας αποζημιώσεων ή εξόδων κίνησης,

β) στις εξοφλήσεις κάθε είδους αμοιβών για απασχόληση με οποιαδήποτε νομική σχέση που δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης ως προς τους όρους απασχόλησης ή την

αμοιβή και συνεπάγεται την ευθύνη του εργοδότη, περιλαμβανομένων και των εκτός έδρας αποζημιώσεων ή εξόδων κίνησης,

γ) στις εξοφλήσεις κάθε είδους συντάξεων και ασφαλιστικών παροχών ή βοηθημάτων που καταβάλλονται στους δικαιούχους από τον οικείο φορέα ή ασφαλιστικό οργανισμό,

δ) στις εξοφλήσεις αποζημιώσεων από εργατικό ατύχημα ή λόγω λύσης της σχέσης εργασίας,

ε) στις συναλλαγματικές και στα γραμμάτια σε διαταγή και στους τόκους που απορρέουν από αυτές,

στ) στις βεβαιώσεις που χορηγούνται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) για την υποβολή έναρξης εργασιών ή μεταβολής εργασιών.

2) Καταργείται η αξία της υπεύθυνης δήλωσης που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986.

3. Παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών, να ορίσει με απόφασή του, τον τρόπο επιστροφής των ποσών των τελών χαρτοσήμου και της επ'αυτών εισφοράς υπέρ ΟΓΑ των ενσήμων εντύπων συναλλαγματικών και γραμματίων εις διαταγή και της αξίας των υπεύθυνων δηλώσεων, σε όσους κατέχουν αυτά κατά την έναρξη ισχύος της ανωτέρω κατάργησης δηλαδή κατά την 1-1-2002.

4. Καταργείται η παραγρ. 2 του άρθρου 31 του Ν. 2873/2000, που προέβλεπε ότι σε όσες περιπτώσεις το αναλογικό τέλος χαρτοσήμου είναι ή περιλαμβάνει κλάσμα ΕΥΡΩ το κλάσμα αυτό αμελείται.

ΕΙΔΙΚΑ.

Για τις κοινοποιούμενες διατάξεις παρέχομε ειδικότερα τις κατωτέρω διευκρινίσεις και οδηγίες:

Άρθρο 2 παρ. 1

Με τις διατάξεις της κοινοποιούμενης παραγράφου 1, καταργούνται τα τέλη χαρτοσήμου στις περιοριστικά αναφερόμενες στις διατάξεις αυτές περιπτώσεις. Εννοείται ότι για τις περιπτώσεις που καταργούνται τα τέλη χαρτοσήμου καταργείται και η επ'αυτών εισφορά υπέρ Ο.Γ.Α.

Σημειώνεται ότι άλλα τέλη χαρτοσήμου που δεν αφορούν τις περιπτώσεις αυτές δεν θίγονται με τις ανωτέρω διατάξεις και εξακολουθούν να επιβάλλονται όπως και

πριν από την έναρξη ισχύος των διατάξεων αυτών (π.χ. τέλη χαρτοσήμου μισθωμάτων ακινήτων).

Για τις επί μέρους διατάξεις της παραγράφου αυτής διευκρινίζουμε τα εξής:

Περίπτ. α και β.

Με τη διάταξη της περίπτ. α καταργούνται τα τέλη χαρτοσήμου που επιβάλλονται στις εξοφλήσεις κάθε είδους αποδοχών από μίσθωση εργασίας για απασχόληση με οποιαδήποτε μορφή και οπωσδήποτε αμειβόμενη, περιλαμβανομένων και των εκτός έδρας αποζημιώσεων και των εξόδων κίνησης.

Με τη διάταξη της περίπτ. β καταργούνται τα τέλη χαρτοσήμου στις εξοφλήσεις κάθε είδους αμοιβών για απασχόληση με οποιαδήποτε νομική σχέση που δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης, ως προς τους όρους απασχόλησης ή την αμοιβή και συνεπάγεται την ευθύνη του εργοδότη, περιλαμβανομένων και των εκτός έδρας αποζημιώσεων ή εξόδων κίνησης.

Οι διατάξεις αυτές (περίπτ. α και β) αφορούν αποδοχές και αμοιβές προσώπων:

α) από μίσθωση εργασίας,

β) από οποιαδήποτε νομική σχέση που δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης ως προς τους όρους απασχόλησης ή την αμοιβή και συνεπάγεται την ευθύνη του εργοδότη.

Η πρώτη περίπτωση αφορά κατά βάση τις αποδοχές προσώπων που έχουν προσληφθεί ή θα προσληφθούν με μίσθωση εργασίας ιδιωτικού δικαίου (ορισμένου ή αόριστου χρόνου), κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 648 και επομένων του Αστικού Κώδικα, δεδομένου ότι οι αποδοχές των τακτικών (μονίμων) υπαλλήλων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης απαλλάσσονταν και πριν από την έναρξη ισχύος των κοινοποιούμενων διατάξεων. Εξάλλου, η κατάργηση αφορά τις αποδοχές, ανεξάρτητα από τον τρόπο υπολογισμού τους (ανά μήνα, ημέρα κ.τ.λ.) έστω και αν καταβάλλονται πέραν του ορίου που προβλέπει ο νόμος ή οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Στη δεύτερη περίπτωση εμπίπτουν οι αμοιβές που καταβάλλονται σε πρόσωπα, που απασχολούνται με οποιαδήποτε νομική σχέση, που δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης, ως προς τους όρους απασχόλησης ή την αμοιβή και συνεπάγεται την ευθύνη του εργοδότη. Η περίπτωση αυτή αφορά κυρίως πρόσωπα που έχουν προσληφθεί ή θα προσληφθούν με σύμβαση έργου, η οποία όμως, δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης κατά την ανωτέρω έννοια.

Και οι δύο αυτές περιπτώσεις αφορούν σχέσεις που βρίσκονται εκτός πεδίου φόρου προστιθέμενης αξίας κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 3 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας που κυρώθηκε με το Ν.2859/2000.

Πρόσωπα που δεν συνδέονται με τον εργοδότη τους με μίσθωση εργασίας ή με σχέση που δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης κατά την ανωτέρω έννοια δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω διατάξεις.

Διευκρινίζεται ότι, στις ανωτέρω διατάξεις, εμπίπτουν αποδοχές ή αμοιβές που καταβάλλονται στα ανωτέρω πρόσωπα ανεξάρτητα από τη νομική φύση του εργοδότη (φυσικό πρόσωπο, εταιρεία, συνεταιρισμός, δημόσια επιχείρηση, Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης κ.τ.λ.). Εξάλλου η κατάργηση αφορά το συνολικό ποσοστό του τέλους χαρτοσήμου που θα επιβαλλόταν, κατά περίπτωση.

Επομένως αφορά τόσο το ποσοστό που θα βάρυνε τον εργοδότη όσο και το ποσοστό που θα βάρυνε τον εργαζόμενο.

Στην έννοια των αποδοχών της κοινοποιούμενης διάταξης της περίπτ. α εμπίπτει το σύνολο των κάθε είδους παροχών, τις οποίες λαμβάνει ο παρέχων την εργασία σαν αντάλλαγμα αυτής. Επομένως στην έννοια των αποδοχών περιλαμβάνονται:

- Ο μισθός, δηλαδή η καταβαλλόμενη στο μισθωτό αμοιβή, σαν αντάλλαγμα της παρεχόμενης από αυτόν εργασίας.

- Η υπερωριακή αμοιβή, δηλαδή η πρόσθετη αμοιβή που καταβάλλεται στο μισθωτό για υπερωριακή εργασία, σε μη εργάσιμες ώρες. Διευκρινίζεται ότι στην έννοια αυτή εμπίπτουν και οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται σε εκπαιδευτικούς για υπερωριακή διδασκαλία που παρέχεται από αυτούς εντός ωραρίου, (περίπτωση που δεν απαλλασσόταν με βάση τις ισχύουσες μέχρι 31-12-2001 διατάξεις).

- Τα διάφορα επιδόματα που αποτελούν μισθό ή προσαύξηση μισθού, όπως το επίδομα χρόνου υπηρεσίας, το επίδομα αδείας, το επίδομα οικογενειακών βαρών, το επίδομα διαχειριστικών λαθών, το επίδομα ανθυγιεινής εργασίας, το επίδομα παραγωγικότητας, τα δώρα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα κ.τ.λ. .

Κατά ρητή διατύπωση της ανωτέρω διάταξης, η κατάργηση καταλαμβάνει και τα ποσά που καταβάλλονται για εκτός έδρας αποζημίωση ή έξοδα κίνησης. Η κατάργηση αφορά τα ποσά αυτά, τόσο στην περίπτωση που καταβάλλονται κατ'αποκοπή, όσο και στην περίπτωση που καταβάλλονται με απόδοση λογαριασμού.

Στην έννοια των αμοιβών, για απασχόληση με οποιαδήποτε νομική σχέση, που δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης κατά τα ανωτέρω, περιλαμβάνεται το συνολικό ποσό των αμοιβών, που καταβάλλονται στα πρόσωπα που έχουν προσληφθεί ή θα προσληφθούν με τέτοια σχέση, ως αντάλλαγμα της παρεχόμενης από αυτά υπηρεσίας.

Κατά ρητή διατύπωση της διάταξης της περίπτ. β, στην έννοια των αμοιβών για τις οποίες καταργείται το τέλος χαρτοσήμου, περιλαμβάνονται και τα ποσά για τις εκτός έδρας αποζημιώσεις ή έξοδα κίνησης. Η κατάργηση αφορά τα ποσά αυτά, ανεξάρτητα αν καταβάλλονται κατ'αποκοπή ή με απόδοση λογαριασμού.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ

Ενδεικτικά αναφέρομε ότι στην έννοια αυτή εμπίπτουν:

- Οι αμοιβές που καταβάλλονται σε πρόσωπα που έχουν προσληφθεί με σύμβαση έργου από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή και από άλλα πρόσωπα, κατά τρόπο όμως που δημιουργούνται δεσμοί εξάρτησης (συγκεκριμένο ωράριο κ.τ.λ.). Σημειώνεται ότι με βάση τα οριζόμενα στη διάταξη της περίπτ. α δεν οφείλεται τέλος χαρτοσήμου και στην περίπτωση που από τα δικαστήρια κριθεί ότι η συνδέουσα τα πρόσωπα αυτά σχέση με τον εργοδότη τους, είναι η της μίσθωσης εργασίας.

- Οι αμοιβές που καταβάλλονται για παροχή υπηρεσιών κατά την έννοια των αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών Σ.800/129/4-3-1987,(ΠΟΛ 68) και Σ.866/139/10-3-1987(ΠΟΛ 74), που κυρώθηκαν με το Ν.1731/1987, αρ.48.

- Οι αμοιβές που καταβάλλονται σε πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες διδασκαλίας σε σεμινάρια με σχέση που δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης κατά την ανωτέρω έννοια.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΔΕΝ ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ

Όπως προαναφέρθηκε, οι αποδοχές ή αμοιβές προσώπων που η σχέση που τα συνδέει με τον εργοδότη τους, δεν είναι η της μίσθωσης εργασίας ή δεν δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης, δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω διατάξεις (περίπτ. α και β). Ενδεικτικά αναφέρομε ότι δεν εμπίπτουν στις διατάξεις αυτές:

- Οι «αμοιβές τρίτων», δηλαδή οι αμοιβές που καταβάλλονται από επιχειρήσεις σε πρόσωπα τα οποία δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν ως επιτηδευματίες, κατά τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. (π.χ. φοιτητές, νοικοκυρές κ.τ.λ.) και για τις οποίες (αμοιβές) εκδίδεται από τις καταβάλλουσες αυτές επιχειρήσεις απόδειξη επαγγελματικής δαπάνης του άρθρου 15 παρ. 1 του Κ.Β.Σ.

- Οι αμοιβές που καταβάλλει ανώνυμη εταιρεία σε μέλη διοικητικού συμβουλίου, πλην της περίπτωσης, που τα πρόσωπα αυτά συνδέονται με την Α.Ε. με σύμβαση εργασίας.

- Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται σε ποδοσφαιριστές από τις ΠΑΕ κατά την υπογραφή του συμβολαίου λόγω μεταγραφής ή ανανέωσης του συμβολαίου συνεργασίας (άρθρο 5 παρ. 15 και 16 Ν.1160/1981).

- Η επιχειρηματική αμοιβή που καταβάλλεται σε διαχειριστές εταιρών Ε.Π.Ε.

- Τα δάνεια που χορηγούνται από τους εργοδότες στους εργαζόμενους έστω και με τη μορφή των προκαταβολών μισθού.

Σχετικά με τις διατάξεις αυτές, κρίνουμε σκόπιμο, να διευκρινίσουμε και τα εξής:

- Η κατάργηση του τέλους χαρτοσήμου που προβλέπεται από τις διατάξεις των περιπτ. α και β της παραγρ. 1, αφορά το τέλος της εξόφλησης των αποδοχών και αμοιβών όπως αναλύθηκαν πιο πάνω και δεν καταλαμβάνει το τέλος που τυχόν επιβάλλεται για την απόδειξη είσπραξης, του ποσοστού επί των αποδοχών και αμοιβών αυτών που προβλέπεται υπέρ διαφόρων Ν.Π.Δ.Δ. (π.χ. Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων).

- Η κατάργηση του τέλους χαρτοσήμου αφορά τις αποδοχές και αμοιβές και δεν καλύπτει και τους τόκους που απορρέουν από αυτές, αφού η κατάργηση δεν μνημονεύει ρητά τους τόκους αυτούς.

Η εξόφληση των τόκων που θα αφορά αποδοχές ή αμοιβές, οι οποίες δεν θα υπόκεινται, σύμφωνα με τα ανωτέρω σε τέλος χαρτοσήμου, θα υπόκεινται στο τέλος χαρτοσήμου των γενικών διατάξεων του Κώδικα Χαρτοσήμου, δηλαδή των διατάξεων των παραγρ. 1α του άρθρου 13 και 1α του άρθρου 15 (3% ή 2% πλέον εισφοράς ΟΓΑ 20% επί του χαρτοσήμου).

- Τα παρεπόμενα σύμφωνα (υποθήκες-ενέχυρα κ.τ.λ.) που ασφαλίζουν αποδοχές ή αμοιβές για τις οποίες σύμφωνα με τα ανωτέρω καταργείται το τέλος χαρτοσήμου, δεν θα υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου.

- Ομοίως δεν θα υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου, τα απόγραφα δικαστικών αποφάσεων, με τις οποίες επιδικάζονται αποδοχές ή αμοιβές για τις οποίες, σύμφωνα με τα ανωτέρω, καταργείται το τέλος χαρτοσήμου.

Η μη υπαγωγή, βέβαια, αφορά το ποσό του κεφαλαίου (αποδοχών ή αμοιβών) και όχι το ποσό των τόκων δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε η μη υπαγωγή στο τέλος χαρτοσήμου δεν καλύπτει και τους τόκους.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγρ. 1 του άρθρου 3, η ισχύς των διατάξεων των περιπτ. α και β της παραγρ. 1 του άρθρου 2 αρχίζει από 1-1-2002. Επομένως αφορά αποδοχές και αμοιβές, που καταβάλλονται από την ημερομηνία αυτή για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν από την ημερομηνία αυτή και μετά. Αποδοχές και αμοιβές που καταβάλλονται από 1-1-2002 αλλά αφορούν το πριν την ημερομηνία αυτή χρονικό διάστημα υπόκεινται στα οικεία τέλη χαρτοσήμου.

Περίπτ. γ

Με τη διάταξη της περίπτ. γ καταργούνται τα τέλη χαρτοσήμου που επιβάλλονται στις εξοφλήσεις κάθε είδους συντάξεων και ασφαλιστικών παροχών ή βοηθημάτων που καταβάλλονται στους δικαιούχους, από τον οικείο φορέα ή ασφαλιστικό οργανισμό.

Οι διατάξεις αυτές αφορούν:

- Τις κάθε είδους συντάξεις που καταβάλλονται από τον οικείο φορέα ή ασφαλιστικό οργανισμό.

-Τις κάθε είδους ασφαλιστικές παροχές ή βοηθήματα που καταβάλλονται στους δικαιούχους από τον οικείο φορέα ή ασφαλιστικό οργανισμό.

Δεδομένου ότι οι διατάξεις αυτές δεν κάνουν διάκριση, καταλαμβάνουν τις συντάξεις, ασφαλιστικές παροχές ή βοηθήματα, που καταβάλλονται σε κάθε ασφαλισμένο, ανεξάρτητα αν παρείχε ή παρέχει εξαρτημένη ή μη εργασία.

Επομένως η κατάργηση αφορά:

- τις συντάξεις (κύριες και επικουρικές) κάθε προσώπου ανεξάρτητα από το φορέα ασφάλισης,

- τα μερίσματα και διάφορα βοηθήματα που καταβάλλονται από τον οικείο φορέα ή ασφαλιστικό οργανισμό σε κάθε ασφαλισμένο,

- το εφάπαξ που καταβάλλεται από τον οικείο φορέα ή ασφαλιστικό οργανισμό (Ταμείο Πρόνοιας) σε εξερχόμενα της υπηρεσίας πρόσωπα (δημόσιους υπαλλήλους, υπαλλήλους Ν.Π.Δ.Δ., υπαλλήλους ΟΤΑ, υπαλλήλους δημοτικών οργανισμών και δημοσίων επιχειρήσεων και άλλους εργαζομένους, με οποιαδήποτε σχέση).

Σημειώνεται ότι η διάταξη αυτή δεν αφορά τις ασφαλιστικές αποζημιώσεις που καταβάλλονται από τις ασφαλιστικές εταιρείες σε ασφαλισμένους τους.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 3, η ισχύς της διάταξης της περίπτ. γ αρχίζει από 1-1-2002.

Επομένως αφορά συντάξεις, ασφαλιστικές παροχές ή βοηθήματα που καταβάλλονται από την ημερομηνία αυτή εφόσον καταβάλλονται για χρονικό διάστημα από την ημερομηνία αυτή.

Συντάξεις κ.τ.λ. που καταβάλλονται από 1-1-2002 αλλά αφορούν το πριν την ημερομηνία αυτή χρονικό διάστημα υπόκεινται στα οικεία τέλη χαρτοσήμου.

Ως προς το εφάπαξ σημειώνουμε ότι δεν υπόκειται σε τέλος χαρτοσήμου εφόσον η απαίτηση για καταβολή του δημιουργήθηκε από 1-1-2002.

Αντίθετα εάν η απαίτηση αυτή δημιουργήθηκε πριν την ημερομηνία αυτή, θα υπόκειται σε τέλος χαρτοσήμου, έστω και αν εξοφλείται μετά.

Τέλος επισημαίνουμε ότι η εξόφληση των τόκων που απορρέουν από συντάξεις, ασφαλιστικές παροχές ή βοηθήματα, που σύμφωνα με τα ανωτέρω δεν θα υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου, θα χαρτοσημαίνονται με βάση τις γενικές διατάξεις του κώδικα χαρτοσήμου δηλαδή των διατάξεων των παραγρ. 1α του άρθρου 13 και 1α του άρθρου 15 (3% ή 2% πλέον εισφοράς ΟΓΑ 20% επί του χαρτοσήμου).

Ως προς τα παρεπόμενα σύμφωνα και τα απόγραφα, που αφορούν τις ανωτέρω συντάξεις, ασφαλιστικές παροχές και βοηθήματα, ισχύουν ανάλογα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω για τα αντίστοιχα θέματα των αποδοχών και αμοιβών (περίπτ. α και β παραγρ. 1).

Περίπτ. δ

Με τη διάταξη της περίπτ. δ της παραγράφου 1, καταργούνται τα τέλη χαρτοσήμου που επιβάλλονται στις εξοφλήσεις αποζημιώσεων από εργατικό ατύχημα ή λόγω λύσης της σχέσης εργασίας.

Η διάταξη αυτή αφορά τις περιοριστικά αναφερόμενες στη διάταξη αυτή αποζημιώσεις και ειδικότερα:

- τις αποζημιώσεις από εργατικό ατύχημα
- λόγω λύσης της σχέσης εργασίας

Αποζημιώσεις που καταβάλλονται για άλλη αιτία δεν εμπίπτουν στη διάταξη αυτή.

Διευκρινίζεται ότι η αποζημίωση λόγω της λύσης της σχέσης εργασίας δεν υπόκειται, με βάση τη διάταξη αυτή, σε τέλος χαρτοσήμου τόσο για το προβλεπόμενο από το νόμο ποσό, όσο και για το τυχόν πέρα αυτού καταβαλλόμενο. Εξάλλου η κατάργηση αφορά ολόκληρο το ποσοστό του τέλους χαρτοσήμου δηλαδή τόσο το ποσοστό που βαρύνει τον εργαζόμενο όσο και τον εργοδότη.

Η ισχύς της διάταξης αυτής, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 3, αρχίζει από 1-1-2002. Επομένως αφορά εξοφλήσεις που πραγματοποιούνται από την ημερομηνία αυτή, εφόσον η σχετική απαίτηση για καταβολή της αποζημίωσης δημιουργήθηκε από την ημερομηνία αυτή.

Ως προς την εξόφληση τόκων, τα παρεπόμενα σύμφωνα και τα απόγραφα, που αφορούν τις ανωτέρω αποζημιώσεις, ισχύουν ανάλογα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω για τα αντίστοιχα θέματα των αποδοχών ή αμοιβών (περίπτ.α και β παραγρ.1).

Περίπτ. ε

Με τη διάταξη της περιπτ. ε της παραγρ. 1 καταργείται το τέλος χαρτοσήμου που επιβάλλεται στις συναλλαγματικές και στα γραμμάτια σε διαταγή, καθώς και στους τόκους που απορρέουν από αυτές.

Σχετικά με τη διάταξη αυτή διευκρινίζουμε ότι:

- Η κατάργηση αφορά τόσο το τέλος χαρτοσήμου για την ονομαστική αξία που κάλυπταν τα ένσημα έντυπα όσο και το τέλος για την πέρα αυτών ονομαστική αξία.

- Η κατάργηση αφορά τόσο τις συναλλαγματικές και γραμμάτια εις διαταγή που εκδίδονται στην Ελλάδα όσο και αυτές που εκδίδονται στην αλλοδαπή.

- Η κατάργηση αφορά το τέλος χαρτοσήμου που οφειλόταν για τη χαρτοσήμανση των εγγράφων αυτών ως συναλλαγματικών ή γραμματίων εις διαταγή. Επομένως δεν αφορά το τέλος χαρτοσήμου για τη χαρτοσήμανση αυτών ως ομολόγων, δηλαδή το τέλος που επιβάλλεται στην περίπτωση που οι ενδιαφερόμενοι ζητούν τη χαρτοσήμανση αυτών ως ομολόγων, με βάση τις γενικές διατάξεις του Κώδικα Χαρτοσήμου (άρθρο 13 παρ. 1α και 15 παρ. 1α κατά περίπτωση). Επίσης η κατάργηση δεν αφορά τέλος χαρτοσήμου, που επιβάλλεται σε άλλα έγγραφα εις διαταγή που δεν είναι συναλλαγματικές ή γραμμάτια εις διαταγή (άρθρο 15 παρ. 9 Κώδικα Χαρτοσήμου).

- Η κατάργηση αφορά και τους τόκους που απορρέουν από συναλλαγματικές ή γραμμάτια εις διαταγή, ανεξάρτητα εάν εκδίδονται στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή.

Η διάταξη αυτή, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγρ. 1 του άρθρου 3 ισχύει από 1-1-2002.

Επομένως προκειμένου για συναλλαγματικές και γραμμάτια εις διαταγή που εκδίδονται στην Ελλάδα η κατάργηση αφορά όσες εκδίδονται από 1-1-2002.

Διευκρινίζεται ότι για την έκδοση συναλλαγματικών και γραμματίων εις διαταγή από την ημερομηνία αυτή δεν υπάρχουν ένσημα έντυπα του Δημοσίου, αφού το τέλος χαρτοσήμου έχει καταργηθεί.

Η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, προκειμένου να διευκολυνθούν οι συναλλαγές, καθόρισε τις προδιαγραφές των νέων, χωρίς χαρτόσημο, εντύπων συναλλαγματικών και γραμματίων εις διαταγή. Τα νέα έντυπα που προσομοιάζουν σε γενικές γραμμές με τα παλαιά είναι εκφρασμένα σε ΕΥΡΩ και περιέχουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από τις σχετικές με τα αξιόγραφα αυτά διατάξεις.

Οι τεχνικές προδιαγραφές των εντύπων αυτών είναι οι ακόλουθες:

- Οι διαστάσεις τους είναι κατ'ανώτατο όριο μήκος 210 χιλιοστά και πλάτος 96 χιλιοστά.

- Το χρώμα καθορίζεται σε απαλές αποχρώσεις του μπλε για τις συναλλαγματικές και του πράσινου για τα γραμμάτια εις διαταγή το δε χρώμα του μελανιού για το κείμενο και για τα δύο έντυπα είναι μαύρο.

- Η ποιότητα του χαρτιού είναι OCR λευκό ματ αδιαφανές μη εμποτιζόμενο από μελάνι.

Η οπισθογράφηση, η τριτεγγύηση και η εξόφληση συναλλαγματικής και γραμματίου εις διαταγή που εκδίδεται στην Ελλάδα εξακολουθεί να συντάσσεται ατελώς.

Προκειμένου για συναλλαγματικές και γραμμάτια εις διαταγή που εκδίδονται στην αλλοδαπή και εισάγονται στην Ελλάδα η κατάργηση αφορά την πράξη που θα

υπαγόταν σε τέλη χαρτοσήμου με βάση τις παλαιές διατάξεις, εφόσον η πράξη αυτή (αποδοχή, οπισθογράφηση, τριτεγγύηση, εξόφληση, διαμαρτύρηση) λαμβάνει χώρα από 1-1-2002 ανεξάρτητα από την ημερομηνία έκδοσης της συναλλαγματικής ή του γραμματίου εις διαταγή.

Αντίθετα, εάν μια από τις πράξεις αυτές έλαβε χώρα πριν από τη 1-1-2002 δεν εμπίπτει στην κατάργηση του τέλους χαρτοσήμου.

Όπως προαναφέρθηκε στην κατάργηση του τέλους χαρτοσήμου, εμπίπτουν και οι τόκοι που απορρέουν από συναλλαγματικές ή γραμμάτια εις διαταγή.

Η κατάργηση αυτή αφορά τους τόκους που απορρέουν από τα έγγραφα αυτά, ανεξάρτητα από τον τόπο έκδοσής τους (ημεδαπή ή αλλοδαπή).

Εξάλλου αφορά τους τόκους που εξοφλούνται από 1-1-2002, εφόσον αφορούν συναλλαγματικές ή γραμμάτια εις διαταγή για τις οποίες σύμφωνα με τα ανωτέρω καταργήθηκε το τέλος χαρτοσήμου. Αντίθετα εάν υπήχθησαν σε τέλος χαρτοσήμου, οι τόκοι εξακολουθούν να χαρτοσημαίνονται.

Σημειώνουμε ότι, η κατάργηση του τέλους χαρτοσήμου των συναλλαγματικών και γραμματίων εις διαταγή, δεν καταλαμβάνει το τέλος, για την μεταβίβαση αυτών με εκχώρηση.

Σημειώνουμε επίσης ότι εξακολουθεί να επιβάλλεται το τέλος χαρτοσήμου που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 11 του Ν.1957/1991, για τα πινάκια στα οποία καταγράφονται επιταγές που προσκομίζονται στις Τράπεζες για είσπραξη, ενεχυρίαση ή φύλαξη (2,5% πλέον εισφοράς υπέρ Ο.Γ.Α.).

Περίπτ. στ

Με τη διάταξη της περίπτ. στ της παραγράφου 1 καταργείται το τέλος χαρτοσήμου που επιβάλλεται στις βεβαιώσεις που χορηγούνται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες για την υποβολή έναρξης εργασιών ή μεταβολής εργασιών.

Η κατάργηση του τέλους χαρτοσήμου αφορά τις βεβαιώσεις αυτές που χορηγούνται σε κάθε περίπτωση υποβολής στις Δ.Ο.Υ. δήλωσης εργασιών ή μεταβολής εργασιών (άρθρο 19 Κώδικα Χαρτοσήμου όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση με το άρθρο 25 Ν. 2873/2000) ανεξάρτητα από το πρόσωπο που αφορά (φυσικό πρόσωπο, εταιρεία κ.τ.λ.).

Η κατάργηση αυτή, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 3, ισχύει από 1-1-2002.

Επομένως αφορά βεβαιώσεις για υποβολή δήλωσης έναρξης εργασιών ή μεταβολής εργασιών που χορηγούνται από τις Δ.Ο.Υ. από 1-1-2002 ανεξάρτητα από την ημερομηνία που έπρεπε να υποβληθεί η δήλωση.

Καταλαμβάνει δηλαδή και τις βεβαιώσεις που χορηγούνται από 1-1-2002 για περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης.

Άρθρο 2 παραγρ. 2

Με τις διατάξεις της κοινοποιούμενης παραγράφου 2 του άρθρου 2, καταργείται η αξία της υπεύθυνης δήλωσης που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986. Σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις η δήλωση αυτή συντάσσεται σε απλό χαρτί στο οποίο αναγράφονται τα στοιχεία που προβλέπονται από την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών 1068985/900/Τ.&Ε.Φ./12-7-2001 (ΦΕΚ Β 950). Εξάλλου, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μπορεί να ορίζεται διαφορετικός τύπος και περιεχόμενο της υπεύθυνης δήλωσης.

Επομένως δεν καταργείται η υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης, σε όσες περιπτώσεις προβλέπεται υποβολή της αλλά μόνο η αξία αυτής που εισπραττόταν υπέρ του Δημοσίου, είτε ως αξία σφραγιστού χάρτη, είτε με την επικόλληση κινητού επισήματος (τέλους χαρτοσήμου).

Η ισχύς των διατάξεων αυτών, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγρ. 1 του άρθρου 3, αρχίζει από 1-1-2002. Επομένως αφορά υπεύθυνες δηλώσεις που υποβάλλονται από την ημερομηνία αυτή.

Άρθρο 2 παραγρ. 3

Με τη διάταξη της κοινοποιούμενης παραγράφου 3, παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών, να ορίσει με απόφασή του, τον τρόπο επιστροφής των ποσών των τελών χαρτοσήμου και τις επ'αυτών εισφορές υπέρ ΟΓΑ των ενσήμων εντύπων συναλλαγματικών και γραμματίων εις διαταγή και της αξίας των υπεύθυνων δηλώσεων της παραγρ. 1 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986, σε όσους κατέχουν τα ένσημα αυτά και την έναρξη ισχύος των διατάξεων του άρθρου 2 δηλαδή κατά την 1-1-2002.

Άρθρο 2 παραγρ. 4

Με τη διάταξη της κοινοποιούμενης παραγράφου 4, καταργείται η παραγρ. 2 του άρθρου 31 του Ν. 2873/2000, που προέβλεπε ότι σε όσες περιπτώσεις το αναλογικό τέλος χαρτοσήμου είναι ή περιλαμβάνει κλάσμα ΕΥΡΩ το κλάσμα αυτό αμελείται.

Επομένως η στρογγυλοποίηση θα γίνεται στο πλησιέστερο λεπτό του ΕΥΡΩ και ειδικότερα αν προκύπτει ποσό τελών χαρτοσήμου, στο οποίο το τρίτο δεκαδικό ψηφίο είναι μεγαλύτερο ή ίσο του 5 το ποσό θα στρογγυλοποιείται στο επόμενο λεπτό (εκατοστό). Εάν προκύπτει ποσό τελών χαρτοσήμου στο οποίο το τρίτο δεκαδικό ψηφίο είναι μικρότερο του 5 το ποσό θα στρογγυλοποιείται στο προηγούμενο λεπτό (εκατοστό).

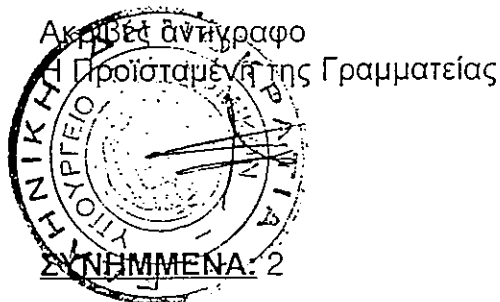
Ο υπολογισμός της εισφοράς 20% υπέρ ΟΓΑ θα γίνεται στο ποσό που προκύπτει μετά την κατά τα ανωτέρω στρογγυλοποίηση των τελών χαρτοσήμου. Το ποσό που θα προκύπτει για την εισφορά αυτή θα στρογγυλοποιείται κατά τον ίδιο τρόπο (Σχετ. το έγγραφό μας 1115188/1593/17-12-2001, ΠΟΛ 1290).

Η διάταξη αυτή, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 3 ισχύει από 1-1-2002.

Άρθρο 3

Με τις διατάξεις του κοινοποιούμενου άρθρου 3 ορίζεται η ισχύς των προαναφερομένων διατάξεων, για την οποία έγινε αναφορά στις οδηγίες που δόθηκαν πιο πάνω για κάθε μία από αυτές.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΠ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Α. Αποδέκτες για ενέργεια:

1. Πίνακας Α'

Β. Αποδέκτες για κοινοποίηση:

Πίνακες Β' - ΚΒ

Γ. Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού.
2. Γραφεία κ.κ. Υφυπουργών.
3. Γραφεία κ.κ. Γενικών Γραμματέων.
4. Γραφεία κ.κ. Γενικών Διευθυντών.
5. Όλες τις Διευθύνσεις, τμήματα και αυτοτελή γραφεία.
6. Δ/ση Τελών & Ε.Φ. (20).
7. Γραφείο επικοινωνίας και πληροφόρησης πολιτών (10).
8. Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων (5).